

Література

1. Колот А.М. Теоретико-методологічні засади гідної праці: проблеми та напрями розвитку / А.М. Колот, О.О. Герасименко // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. — 2015. — № 2 (10). — С. 21–42.
2. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці (ухвалена Міжнародною конференцією праці на її вісімдесят шостій сесії в Женеві, 18 червня 1998 року). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_260
3. Hepple В. Equality and empowerment for decent work / Bob Hepple // International Labour Review. — 2001. — Vol. 140. — №. 1. — P. 5–18.
4. Караткевич А. Г. Понятие и критерии достойного труда в международной практике: информационно-аналитическая записка / А.Г. Караткевич, А.И. Суриков, А.Д. Шкира. — М.: АТИСО, 2012. — 102 с.
5. Хоффер Ф. Достойный труд 2.0 / Франк Хоффер // Глобальный университет труда / GLU [Електронний ресурс]. — Режим доступу: global-labour-university.org/2012/06/2011-2012.html
6. Содействие социальной справедливости. Оценка резонанса Декларации МОТ о социальной справедливости в целях справедливой глобализации. Доклад VI / Международная конференция труда, 2016 г. 81 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ilo.org/ilc>

УДК 331.101.2 /3

Лавриненко В.М.,

канд. екон. наук, доц.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ЗАПИТИ ЕКОНОМІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ГІДНОЇ ПРАЦІ (ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ)

У предметному просторі історико-економічної науки теоретичні та практичні питання пошуку смислу та ролі праці в цивілізаційному розвитку людства займають вагоме місце. Постановка та формування проблем праці в запитах сучасної економічної науки розглядається переважно під кутом зору їх людиновимірних аспектів, наприклад, ставлення до праці як цінності, що має історичне та національне забарвлення. Цінності є найпотужнішим регулятором життєдіяльності людини. Вони спрямовують людину на шляху її особистого розвитку, обумовлюють поведінку та трудову діяльність. Цінності формуються на основі суспільної практичної діяльності людини в межах певних конкретно-історичних сус-

пільних відносин і форм спілкування людей. У своєму історичному становленні праця постає як система цінностей, норм та організаційних форм [5, с. 110]. Один із засновників журналу «Анали економічної та соціальної історії» Л. Февр у своєму дослідженні «Праця: еволюція слова та поняття» акцентував увагу на історичній зміні суспільної свідомості відношення до праці як суспільного феномену — від принизливого стану ручної праці як релігійного покарання — до її сприйняття, як нового духовного інституту [4, с. 361].

На межі ХХ—ХХІ століть Міжнародна організація праці (МОП) розробила новий підхід до феномену праці в суспільстві — концепцію гідної праці, покликану здійснити великі економічні, соціальні і правові зміни в праці як найважливішої із сфер людської діяльності. Метою заявленої концепції було сприяння в отриманні та виконанні гідної роботи в умовах свободи, справедливості, гарантій захищеності і безпеки та людської гідності. В економічному аспекті гідна праця забезпечує вищу продуктивність праці, веде до підвищення конкурентоспроможності підприємств, поліпшенню умов праці та трудових відносин [2, с. 7]. Вітчизняні дослідники даної проблеми відмічають, що реалізація концепції гідної праці на практиці — одна з найактуальніших проблем для сучасної економіки та її інститутів. Це пов'язано як з дефіцитом гідної праці, що є реальністю сьогодення, а також із значенням сфери праці для кожної економічної активної людини і суспільства в цілому [1, с. 22].

При аналізі дефініції «гідна праця» (*decent work*), її конкретної інтерпретації та засобів практичної реалізації, мають місце різні точки зору на її зміст і форми, що спираються на особливості методології та методів дослідження. В сучасних умовах дієвим, на нашу думку, стає аналіз питань гідної праці на основі принципів цивілізаційної парадигми в контексті етико-економічних цінностей притаманних історичним типам господарства та особливостям їх соціально-трудових відносин. Теоретичні джерела гідної праці засновані на тих цінностях, які є визначальними в процесі праці. Це відноситься і до якості робочої сили, нових робочих місць, організації та оплати праці та соціального діалогу різних економічних суб'єктів [3, с. 512]. Етична складова поняття «гідна праця» означає особливе моральне ставлення людини до самої себе та ставлення до неї з боку суспільства, в якому визнається цінність особистості, а праця як необхідна складова господарського життя людини, визначається як «батько багатства». Ще А.Сміт в 1776 р. у своїй праці «Дослідження про природу і при-

чини багатства народів» писав, що багатство країни ґрунтується на трудовому внеску людей, що безпосередньо виконують роботу. Дороговказом шляху до багатства та гідності суспільного добробуту виступає гідна праця в її економічних та етичних вимірах.

Таким чином, залучення в сучасний дискурс проблем гідної праці, етико-економічних аспектів праці буде сприяти не тільки поглибленню її смислового змісту, але й практичній реалізації теоретичних запитів у соціально-трудовій сфері вітчизняної економіки.

Література

1. *Колот А. М.* Теоретико-методологічні засади гідної праці: проблеми та напрями розвитку / А. М. Колот, О. О. Герасименко // Соціально-трудові відносини: теорія і практика. — 2015. — Вип. 2 (10). — С. 21–42.
2. Сократить дефицит достойного труда. Глобальный вызов: доклад Генерального директора. МБТ. 89-я сессия МКТ 2001 г. Женева, 2001.
3. *Тютюнникова С. В.* Достойный труд как форма разрешения противоречий социально-трудоуой сферы / С. В. Тютюнникова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. — 2010. — №4 — С. 114-118.
4. *Февр Л.* Бои за историю / Л. Февр. — М., 1991. — С. 364-371.
5. *Цвык В. А.* Профессиональная этика: Основы общей теории / В. А. Цвык. — 3-е изд., — М., 2014. — С. 288.

УДК 005.72+005.93+005.95/96

Даниленко О.А.,
канд. екон. наук, доц.,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО АУДИТУ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ ПРИ АДАПТАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДО МІНЛИВИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ

Небагато організацій здатні існувати нескінченно довго, і тому жодна з успішних організацій не живе без змін. Мінливі економічні умови, в яких функціонує сучасна організація, пред'являють жорсткі вимоги до її ефективного управління, недотримання яких призводить до її занепаду чи «смерті».